

KIDEM TAZMİNATI FONU KONUSUNDAKİ BİLGİSİZLİK

Aydınlık Gazetesi, 30 Haziran 2012

Yıldırım Koç

Kıdem tazminatı fonuna ilişkin ilk önemli tartışma, 15 Şubat 1954 günü toplanan 2. Çalışma Meclisi'nde gündeme geldi.

Ancak kıdem tazminatı fonu mevzuatımıza 1975 yılında girdi. 1475 sayılı İş Kanununda 4.7.1975 gün ve 1927 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle şu hüküm getirildi:

“İşveren sorumluluğu altında ve sadece yaşlılık, emeklilik, malullük, ölüm ve toptan ödeme hallerine mahsus olmak kaydıyla Devlet veya kanunla kurulu kurumlarda veya % 50 hissedenden fazlası Devlete ait bir bankada veya bir kurumda işveren tarafından kıdem tazminatı ile ilgili bir fon tesis edilir. Fon tesisi ile ilgili hususlar kanunla düzenlenir.”

Son yıllarda güncelleşmekle birlikte, kıdem tazminatı fonu kanun teklifleri ve tasarılarının sayısı 20'ye yakındır.

AKP iktidarları döneminde iki tasarı söz konusudur.

Bu konuda yapılan yayınların büyük çoğunluğu, 2004 tasarısına ilişkindir.

Halbuki AKP'nin 2008 yılı Mart-Nisan aylarında hazırladığı bir kanun taslağının ilk biçiminde kıdem tazminatı fonuna ilişkin çok farklı bir düzenleme vardı. Daha sonra bu bölüm kanun tasarısından çıkarıldı. Basına sızan bilgilerden anlaşıldığına göre, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nda sürmekte olan çalışmaya esas oluşturan metin, 2008 taslağıdır.

Ancak birçok kişi bu ikinci metinden haberdar olmadığı için, bu konuda yazdıklarını 2004 taslağına dayandırmaktadır.

57. Hükümet (Ecevit Hükümeti) döneminde bu konuda bir taslak hazırlandı.

AKP, bu metni, 2004 yılında toplanan 9. Çalışma Meclisi'ne “Kıdem Tazminatı Fonu Kanun Tasarısı Taslağı” adıyla sundu (Yay.No.118).

Bu taslağa göre, işçi ücretlerinin % 3'ünü geçmeyecek biçimde Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek miktar işveren tarafından bu fona yatırılacaktı. Fon, devletin güvencesi altında olacaktı. Fon yönetim kurulu, devleti temsilen bir üye ile, işveren konfederasyonunu temsilen iki ve en fazla işçiyi temsil eden işçi konfederasyonunu temsilen bir üyeden oluşacaktı. Fondan dört koşulda kıdem tazminatı alınabilecekti: “Yaşlılık, emeklilik, malullük aylığı bağlanması yahut toptan ödeme almak amacıyla hizmet akitlerini feshetmeleri”, işçinin hizmet akdinin feshedilmesi durumunda işçinin emeklilik için başvurması, “adına en az 10 yıl Fona prim ödenen işçinin isteği halinde” ve işçinin ölümünde.

Bugün kıdem tazminatı fonu hakkında yazarların çoğu, 8 yıl önceki taslağı esas almaktadır. Halbuki günümüzde tartışılan 2008 taslağıdır.

2008 yılı başlarında “İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı”nın ilk biçimi hazırlandı.

Bu taslağın 35-47. maddeleri, kıdem tazminatına ilişkindi. Bu bölüm daha sonra taslaktan çıkarıldı.

Bu taslağa göre, işçi ücretlerinden kesilecek prim oranı boş bırakılmıştı. Kıdem tazminatı fonu devletin denetiminde değildi. Kıdem tazminatı primleri, bireysel emeklilik şirketlerinde biriktirilecekti. Fonun yönetimi tümüyle bu özel şirketlerin elinde olacaktı. “Bu kanun gereği işverenlerden alınan kıdem tazminatı primleri emeklilik şirketlerince kurulan kıdem tazminatı fonlarında yatırıma yönlendirilir... Kıdem tazminatı primlerinin yatırılacağı emeklilik şirketinin seçimi işveren, bu primlerin yatırılacağı fonların seçimi işçiler tarafından yapılır.” (M.39) Bu yeni düzenlemede 10 yıl prim ödeyenlerin isteği halinde kıdem tazminatını alması da söz konusu değildi. (M.41)

Bu taslağın esin kaynağı, MÜSİAD'ın 1997 Ekim'inde yayımlanan **Kıdem Tazminatı Fonu, Bir Model Önerisi** çalışmasıdır (Yay.No.22).

Ezbere yazmayalım, lütfen.